
Obsah

Ortopedie (doc. MUDr. E. Eis)	13
Úvod	15
Část všeobecná	19
I. Systém kostní	19
A. Vznik a vývoj kostí (osifikace)	19
1. Vývoj kostí z vaziva	19
2. Vývoj kostí z chrupavky	20
3. Působení vnějších vlivů na uspořádání kosti	21
4. Hojení defektů a náhrada kosti	22
5. Hojení zlomenin	22
6. Poruchy hojení zlomenin	23
7. Mimokostní osifikace	25
B. Systémové poruchy skeletu	26
1. Vrozené poruchy vývoje kostí	26
a) Enchondromy	26
b) Chrupavčité exostózy	27
c) Achondroplázie	27
d) Patologická lomivost kostí	27
2. Poruchy růstu z vnitřně sekretorických změn	28
a) Vliv hypofýzy	28
b) Vliv štítné žlázy	29
c) Poruchy činnosti nadledviny	29
d) Účinek pohlavních žláz	29
e) Vliv příštítných tělísek	29
3. Patologické projevy na kostech při poruchách výměny látkové	30
a) Rachitis (křivice)	30
b) Osteomalacie	32

C. Patologické projevy na kostech při poruchách cévního zásobování . . .	33
1. Juvenilní osteochondropatie	33
2. Aseptické kostní nekrózy	34
3. Sudeckova kostní atrofie	34
D. Záněty kostní	35
1. Hnisavé (nespecifické) záněty kostní	35
2. Tuberkulózní (specifický) zánět kostní	40
E. Nádory kostní	42
1. Benigní nádory	42
2. Maligní nádory	42
F. Cysty kostní	44
II. Systém kloubní	45
A. Biologické poznámky	45
1. Úloha kloubní inervace	45
2. Úloha synovialis	46
3. Povaha kloubní chrupavky	47
4. Úloha ligamentózního aparátu	49
B. Záněty kloubní	49
1. Hnisavé (nespecifické) záněty kloubní	49
2. Tuberkulózní záněty kloubní	53
C. Degenerativní kloubní onemocnění	56
1. Arthrosis deformans	56
2. Myšky kloubní a osteochondrosis dissecans	58
III. Úloha kosterních svalů	59
A. Biologické poznámky	59
B. Choroby svalů, šlach a aponeuróz	61
1. Choroby svalů	61
a) Vrozené vady	61
b) Záněty	61
c) Myositis ossificans	61
d) Myogelózy	62
e) Volkmannova kontraktura	62
2. Choroby šlach	63
a) Hnisavá tendovaginitis	63
b) Tuberkulózní tendovaginitis	63
c) Stenózy šlachových pochev	64
d) Dupuytrenova kontraktura	64

IV. Systém nervový	65
A. Spastické obrny	66
1. Onemocnění perinatálního původu	66
a) Forma diparetická	66
b) Forma hemiparetická	68
2. Kapsulární hemiplegie	69
3. Spastické projevy následkem patologických pochodů v míše	69
a) Příčné přerušení míšni	69
b) Spastická spinální paralýza	71
B. Chabé obrny	71
1. Poliomyelitis acuta a její následky	71
2. Heredodegenerativní choroby	78
3. Poškození periferních nervů	78
V. Choroby cévní	80
A. Onemocnění artérií	80
1. Choroba Winivarterova-Buergerova	80
2. Obliterující arterioskleróza	81
B. Onemocnění žil	81
1. Varixy	81
2. Thrombophlebitis a phlebothrombosis	81
C. Poruchy lymfatického systému	82
1. Lymphangitis a lymphadenitis	82
2. Lymfedém	83
Část speciální	84
I. Ortopedické choroby v krční oblasti	84
1. Torticollis	84
2. Sprengelova deformita	85
3. Klippelův-Feilův syndrom	85
4. Krční žebro	87
5. Skalenový syndrom	87
II. Deformity hrudníku	87
A. Vrozené vady hrudníku	87
1. Pectus infundibuliforme	88
2. Pectus carinatum	88
B. Získané vady hrudníku	88

III. Vady páteře	89
A. Anatomie a fyziologie páteře	89
B. Kyphosis	92
1. Kyfózy u kojenců a batolat	93
2. Kyfóza dětská	93
3. Kyfóza Scheuermannova (kyphosis dorsalis juvenilis)	95
4. Kyfóza lumbální	96
5. Kyfóza u choroby Bechtěrevovy	96
6. Kyfóza stařecká	97
7. Kyfóza po obrnách	97
C. Hyperlordosis	97
D. Plochá záda (dorsum planum)	99
E. Scoliosis	100
1. Návykové skoliózy	101
2. Statické skoliózy	102
3. Skoliózy strukturální	102
a) Myogenní skoliózy	102
b) Osteogenní skoliózy	103
c) Neurogenní skoliózy	103
d) Idiopatické skoliózy	105
F. Tuberkulóza páteře	109
G. Choroba Kummelova-Verneuilova	110
H. Bolesti v kříži	112
1. Anomálie skeletu	112
a) Přejížděcí obratle	112
b) Spina bifida	113
c) Spondylolisthesis	113
2. Postižení meziobratlových kloubů	114
a) Spondylosis a spondylarthrosis	114
b) Výhřez meziobratlové ploténky	115
IV. Vady a choroby kyčelního kloubu	115
A. Anatomie a vývoj kyčelního kloubu	115
B. Tvarové odchylky kloubu	117
1. Coxa valga	117
a) Coxa valga congenita	118
b) Coxa valga symptomatická	119
2. Coxa vara	119
a) Coxa vara congenita	120
b) Coxa vara symptomatická	120
c) Coxa vara adolescentium	121
d) Coxa vara traumatická	122

3. Vrozené luxace kyčelních kloubů	122
a) Subluxatio coxae congenita	123
b) Luxatio coxae congenita	125
C. Onemocnění kyčelního kloubu	133
1. Choroba Perthesova	133
2. Osteoarthritis deformans coxae	136
3. Tuberkulózní zánět kyčle (coxitis specifica)	139
4. Poliomyelitické poruchy v oblasti kyčle	141
5. Pseudoartróza krčku stehenní kosti	142
V. Deformita a choroby v oblasti kolena	144
A. Úchytky kloubní osy	144
B. Onemocnění kolenních kloubů	147
1. Hnisavý zánět kolenního kloubu	147
2. Tuberkulózní zánět kolena	148
3. Osteochondropatie juvenilní v oblasti kolena	148
a) Choroba Osgoodova-Schlatterova	148
b) Osteochondropathia patellae (Sinding-Larsen)	149
4. Projevy poliomyelitidy	149
C. Některé pouřazové následky	150
1. Úrazové poruchy menisků	150
2. Viklavost kolenního kloubu	151
3. Recidivující luxace patelly (habituální)	152
VI. Vady a choroby nohou	153
A. Anatomie a fyziologie	153
B. Deformity	154
1. Ploché nohy	154
a) Pes planus congenitus	154
b) Pes planus staticus	154
2. Příčné ploché nohy a sdužené vady	158
a) Příčné ploché nohy (pedes transversoplani)	158
b) Vbočené palce (halluces valgi)	158
c) Kládívkové prsty (digiti mallei)	159
3. Noha svislá (pes equinus, tzv. koňská noha)	160
4. Noha kosovisvá (pes equinovarus)	161
5. Noha hákovitá (pes calcaneus)	163
6. Noha lukovitá (pes excavatus)	164
7. Calcar calcanei	165
C. Osteochondropatie na noze	165
a) Choroba Haglundova-Severova	165
b) Choroba Köhlerova-Mouchetova	165
c) Choroba Freibergova-Köhlerova	166

VII. Ortopedické vady a choroby horních končetin	166
A. Vrozené (vývojové) poruchy	166
1. Chybění různých částí (aplázie)	166
2. Nadpočetné prsty (polydaktylie)	167
3. Srůsty prstů (syndaktylie)	167
4. Poporodní obrna horní končetiny	168
B. Získané vady a choroby	168
1. Cubitus valgus a cubitus varus	169
2. Tzv. tenisový loket	169
3. Syndrom bolestivého ramene	169
4. Poruchy periferních nervů na horní končetině	171
5. Projevy následků po poliomyelitidě	171
6. Následky hnisavých zánětů na ruce	173
Protetika (MUDr. F. Křivánek)	177
I. Definice a rozdělení oboru	179
Metody snímání výrobních podkladů	180
Braní míry	180
Modely	181
a) Plošné obkresy	181
b) Plošné otisky	181
c) Plastické poloformy	181
d) Celé odlitky	182
Opěrné body na těle	185
Závěsné plochy na těle	187
Hlavní součásti ortopedických přístrojů	188
Základní zásady zdravotní mechaniky ve stavbě ortopedických pomůcek	190
Nástin postupu při výrobě ortopedického přístroje	192
II. Amputace	193
Období amputace	193
Hodnocení amputačního pahýlu	194
Druhy kožních řezů a způsob oddělování měkkých částí	194
Oddělování kostí	195
Ošetřování cév a nervů při amputaci	195
Ošetřování prořezaných svalů	195
Typy amputací	195
Dolní končetina	196
Horní končetina	198
Ostatní části těla	200
Amputace v dětském věku	200
Fyziologické i patologické změny amputačních pahýlů	200
Rehabilitace amputovaných	201
Rehabilitace na lůžku	202
Rehabilitace mimo lůžko	203
Výcvik v užívání protézy	204

III. Protézy horních a dolních končetin	206
Protézy dolních končetin	206
Pahýlové lůžko	206
Náhrada ztracené části končetiny	208
Závěs protézy	211
Pomocné součástky a zařízení protéz	212
Protézy nožní	213
Protézy bércové	214
Protézy stehenní	216
Protézy pro exartikulaci kyčle	217
Protézy horních končetin	218
Pahýlové lůžko	219
Náhrada ztracené končetiny	219
Závěsy protéz	222
Pomocné součástky a zařízení protéz	223
Protézy ruční	224
Protézy předloketní	224
Protézy pažní	225
Protézy pro exartikulaci ramene	226
Krytí amputačního pahýlu v protéze	226
IV. Ortopedické přístroje	227
Rozdělení ortopedických přístrojů podle jejich účelu	228
Hlavní součástky ortopedických přístrojů	228
Objímky	228
Dlahy	229
Třmen	229
Klouby a jejich uzávěry	229
Sandál	230
Tahy	230
Sedlo	231
Berličky	231
Peloty a páky	231
Přístroje pro horní končetinu	231
Aktivní dlahy ruky a prstů	232
Rukavicové pomůcky ruky a prstů	232
Fixační dlahy pro ruku, předloktí i paži	232
Invalidní pomůcky pro ruku	233
Abdukční přístroje horní končetiny	233
Přístroje pro habituální luxaci ramene	234
Mechanizované pomůcky pro celou horní končetinu	234
Přístroje pro dolní končetinu	235
Jednostranná bércová dlahy	235
Bércový obloučkový přístroj	235
Bércový objímkový přístroj	235
Obloučkový přístroj dvoudlahový	236
Podpěrný přístroj	236
Přístroje pro hlavu, krk a trup	236
Fixační podpěrný korzet	236
Korekční korzet	237

Přímídllo	237
Valchovaný korzet s Glissonovou kličkou	237
Nákrčník	237
V. Měkké bandáže	237
Kýlní pásy	238
Břišní pásy	239
Kolostomické a ileostomické pásy	239
Gumové punčochy	240
Suspenzória	241
Urinály	241
VI. Pomocné přístroje	241
Hůl pro nemocné	241
Berle	242
Předloketní	242
Podpažní	242
Kozíčky	243
Chodítka	243
Invalidní vozíky	244
VII. Ortopedická obuv	244
Definice a základní hlediska ortopedické obuvi	244
Rozdělení ortopedické obuvi	246
Prvá skupina — jednoduchá ortopedická obuv	246
Druhá skupina — složitější ortopedická obuv	247
Třetí skupina — velmi složitá ortopedická obuv	247
Základní suroviny na výrobu ortopedické obuvi	248
Spodkové usně	248
Svrškové usně	249
Pomocné suroviny	249
Konstrukční prvky ortopedické obuvi	249
Nástin výrobního postupu ortopedické obuvi	252
VIII. Ortopedické vložky	253
Definice a rozdělení ortopedických vložek	253
Aktivní ortopedické vložky	254
Pasivní ortopedické vložky	255
Zvláštní druhy ortopedických vložek	255
IX. Drobné pomůcky pro ošetřování nohy	256
Podpatěnky	256
Meziprstní vložky	256
Chrániče kloubů	256
Chrániče kuřích ok a bradavic	256
Závěr	257
Rejstřík	259